

Sumar de gramatică

A Propozițiile secundare

Propozițiile secundare sînt introduse, de cele mai multe ori, prin conjuncții. În propozițiile secundare, verbul la un mod personal se află întotdeauna la sfîrșitul propoziției.

1. Propoziția interogativă indirectă

În propozițiile interogative indirecte, pronumele sau adverbele interogative, cum ar fi **warum** sau **was**, sînt utilizate ca niște conjuncții.

Întrebare directă: *Was machen Sie? Warum will Frau Berger uns sprechen?*

Întrebare indirectă: *Mich interessiert, was Sie machen. Weißt du, warum Frau Berger uns sprechen will?*

Întrebările indirecte la care se răspunde cu **ja** sau **nein**, așa-numitele “întrebări totale”, se introduc cu conjuncția **ob** (“dacă”):

Kommst du? (da sau nu)

Mich hat sie nicht gefragt, ob ich komme.

În propoziția secundară, pronumele se poate schimba:

du/Sie → **ich (mich)** / **ibr/Sie** → **wir (uns)**.

Kommst du? / Kommen Sie? Mich hat man nicht gefragt, ob ich komme.

Kommt ibr? / Kommen Sie? Uns hat man nicht gefragt, ob wir kommen.

Dacă în propoziția interogativă indirectă se află două verbe, verbul la un mod personal se pune la sfîrșit.

Weißt du, warum Frau Berger uns sprechen will?

Mich hat sie nicht gefragt, ob ich kommen möchte.

2. Propoziția secundară temporală

als: poate fi utilizat numai în legătură cu forme de trecut (imperfect) ale verbului. Acțiunile din principală și secundară se desfășoară concomitent.

Als Herr von Ribbeck starb, waren die Kinder sehr traurig.

bevor: Acțiunea din propoziția secundară introdusă cu **bevor** este posterioară acțiunii din propoziția principală.

Bevor Herr von Ribbeck starb, schenkte er den Kindern Birnen.

wenn: Acțiunea din propozițiile secundare temporale introduse cu **wenn** are loc concomitent cu acțiunea din propoziția principală. Dacă acțiunea din secundară s-a repetat de mai multe ori (iterativ: întotdeauna cînd ..., de fiecare dată cînd ...), verbul ce exprimă această acțiune nu poate fi decît la imperfect. În caz contrar trebuie utilizată conjuncția **als**.

Wenn Herr von Ribbeck einen Jungen sah, schenkte er ihm eine Birne.

3. Propoziția secundară concesivă (*obwohl*)

Propoziția secundară concesivă introdusă cu **obwohl** exprimă un motiv care ar putea să împiedece acțiunea din principală, dar nu o împiedecă. De exemplu, cineva care lucrează 12–14 ore pe zi ar avea motiv să fie nemulțumit, totuși nu este. Această situație este exprimată în propoziții secundare introduse cu **obwohl** (“deși”):

*Obwohl ich täglich 12-14 Stunden **arbeite**, bin ich zufrieden.*
*Obwohl manche wieder zurückgekommen **sind**, ist es hier leer.*
*Obwohl wir alle gearbeitet **haben**, finden wir keine Arbeit mehr.*
*Obwohl wir arbeiten **wollen**, finden wir keine Arbeit mehr.*

Propozițiile secundare cu **obwohl** pot fi puse înainte sau după propoziția principală. Dacă ele se află înaintea propoziției principale, aceasta începe cu verbul la mod personal, după care urmează determinantul în nominativ (subiectul).

*Ich möchte unbedingt nach Griechenland, **obwohl** ich kein Geld habe.*
***Obwohl** ich kein Geld habe, möchte ich unbedingt nach Griechenland.*

4. Construcțiile infinitivale finale (*um ... zu*) și propoziția secundară finală (*damit*)

Construcțiile infinitivale introduse cu **um ... zu** și propozițiile introduse cu **damit** exprimă un țel, un scop.

Construcția infinitivală finală cu **um ... zu** poate fi utilizată numai atunci când subiectul îndeplinește atât acțiunea verbului la un mod personal (=VP) cât și aceea indicată de verbul la infinitiv (=VI).

VP + VP: **Viele Einwanderer kamen. Viele Einwanderer wollten hier leben.**
VP + VI: **Viele Einwanderer kamen, um hier zu leben.**

În cazul verbelor separabile, **zu** se pune între particula separabilă și verb.

aufmachen: Frau Berger macht ein Hotel auf.
Das ist ein idealer Platz, um ein Hotel aufzumachen.

Propozițiile secundare care exprimă o intenție sînt introduse cu **damit** dacă determinantul în nominativ (subiectul) din propoziția principală nu este identic cu cel din secundară.

*Dort sollten **viele Filme** gedreht werden.*
***Der europäische Film** sollte wieder mehr Bedeutung bekommen.*

Dacă legăm cele două propoziții, propoziția secundară se introduce cu **damit**.

*Dort sollten viele Filme gedreht werden, **damit** der europäische Film wieder mehr Bedeutung bekommt.*

5. Construcțiile infinitivale cu *zu*

Construcțiile infinitivale cu **zu** se introduc fără conjuncție. Ele depind de verbul la un mod personal. Este vorba de verbe care necesită neapărat (obligatoriu) o completare pentru ca propoziția să fie completă. Verbul la infinitiv, precedat de **zu**, se pune întotdeauna la sfîrșitul propoziției.

versuchen: Er **versuchte**, die Blaue Blume **zu finden**.

beginnen: Er **beginnt**, die Blaue Blume **zu suchen**.

În cazul verbelor separabile, *zu* se pune între particula separabilă și verb.

mitkommen: *Kommen Sie mit!* Ich bitte Sie, **mitzu**kommen.

zuhören: Hören Sie zu. Ich bitte Sie, **zuz**uhören.

Construcția infinitivală cu *zu* poate fi utilizată numai dacă un determinat – în nominativ (a), acuzativ (b) sau dativ (c) – al verbului la mod personal este identic cu subiectul construcției infinitivale.

a) **Er** *versuchte*, die Blaue Blume *zu finden*. **Er** *findet* die Blaue Blume.

b) Ich bitte **Sie**, die Blaue Blume *zu suchen*. **Suchen Sie** die Blaue Blume.

c) Er hilft **mir**, die Blaue Blume *zu suchen*. **Ich** *suche* die Blaue Blume.

6. Condiționalul ireal și propozițiile condiționale ireale, introduse cu **wenn**

Propoziția condițională exprimă o ipoteză sau o condiție. Ea se introduce cu *wenn* (“dacă”), ceea ce înseamnă “cu condiția ca”. Atunci când condiția nu este reală ci imaginară – așadar ireală – se utilizează conjunctivul II. Dacă nici acțiunea următoare nu este realizabilă, în propoziția următoare (principală) se folosește de asemenea conjunctivul II. Diferența reiese din exemplul următor:

Real: *Mein Mann lebt noch. Er bleibt auch hier.*

Ireal: *Wenn mein Mann noch leben **würde**, **würde** er auch hierbleiben.*

În propoziția principală, verbul la un mod personal se pune pe primul loc.

*Wenn ich es nicht mit eigenen Augen sehen würde, **würde** ich es nicht glauben.*

Propoziția condițională ireală exprimă o dorință ce nu mai poate fi îndeplinită:

Real: *Mein Mann lebt nicht mehr.*

Ireal: ***Wenn** mein Mann noch **leben würde!***

7. Propoziția atributivă

Propoziția atributivă determină un obiect, o ființă sau o persoană. Propoziția atributivă este introdusă printr-un pronume relativ. Pronumele relative au aceeași formă ca pronumele hotărâte. Ele se pun, de regulă, imediat după substantivul determinat, acordându-se cu el în gen și număr. În această privință trebuie să se țină seamă de trei lucruri:

1. Dacă substantivul este masculin (*der*), feminin (*die*) sau neutru (*das*)

Masc. singular **Der/ Ein** Mann, **der** Böttger hieß, ...

Fem. singular **Die/ Eine** Geschichte, **die** wahr ist, ...

Neutru singular **Das/ Ein** Hobby, **das** viele Menschen hatten, ...

2. Dacă substantivul este la singular sau la plural
Pronumele relativ la plural este, atât la nominativ cât și la acuzativ,
întotdeauna: **die**

Die Leute, die das glauben, ...

3. Ce caz cere verbul din propoziția secundară?

Nominativ: *Vor 300 Jahren lebte **ein Mann**. **Der Mann** hieß Friedrich Böttger.*

Propoziție atributivă: *Vor 300 Jahren lebte **ein Mann**, **der** Friedrich Böttger hieß.*

lieben+ **ac.**: *Der Kaiser starb plötzlich. Viele Menschen liebten **den Kaiser**.*

Propoziție atributivă: *Der Kaiser, **den** viele Menschen liebten, starb plötzlich.*

gefallen+ **dat.**: *Der Teufel ärgerte Luther. Die Arbeit gefiel **dem Teufel** nicht.*

Propoziție atributivă: *Der Teufel, **dem** die Arbeit nicht gefiel, ärgerte Luther.*

În cazul verbelor care cer o anumită prepoziție (a) sau al indicațiilor de loc (b),
prepoziția corespunzătoare se pune înaintea pronumelui relativ:

a) glauben **an**: *Es entstand ein Mythos, **an den** manche glaubten.*

warten **auf**: *Der Kaiser, **auf den** man lange gewartet hat, wird zurückkommen.*

b) sich **irgendwo** verstecken: *So kam Luther auf die Wartburg, **auf** der er sich versteckte.*

B Verbul

1. Diateza pasivă

O acțiune poate fi exprimată la diateza activă sau la diateza pasivă. Deosebirea constă în unghiul sub care este privită acțiunea. La diateza activă, interesul se concentrează asupra celui care săvârșește acțiunea. La diateza pasivă, interesul se îndreaptă asupra acțiunii.

Diateza activă: *Russische Soldaten fällten den Baum.*

Diateza pasivă: *Der Baum wurde gefällt.*

Formarea diatezei pasive

Diateza pasivă se formează cu verbul auxiliar **werden** și participiul II al verbului de conjugat.

Prezent: *Der Baum wird gefällt.*

Imperfect: *Der Baum wurde gefällt.*

Dacă se precizează cine a îndeplinit acțiunea, cine a fost “făptașul”, atunci el este indicat, de regulă, printr-un dativ precedat de prepoziția **von**:

Der Baum wurde von russischen Soldaten gefällt.

Acțiunea poate fi îndeplinită și de un lucru, de pildă de o furtună.

Der Baum wurde von einem Sturm zerstört.

werden (imperfect)			
	singular		plural
Pers. I	ich	wurde	wir wurden
Pers. II (familiar)	du	wurdest	ihr wurdet
(politicos)	Sie	wurden	Sie wurden
Pers. III	er/sie	wurde	sie wurden

2. Diateza reflexivă

În germană există verbe care se utilizează numai la diateza reflexivă. Ele sînt însoțite întotdeauna de un pronume reflexiv (a). Există și verbe care pot fi utilizate la diateza reflexivă (b).

- a) **sich kümmern:** *Der Hausmeister hat **sich** um alles gekümmert.*
 b) **(sich) treffen:** *Andreas trifft Frau Berger in Potsdam.*
Andreas trifft sich mit Frau Berger in Potsdam.

În funcție de recțiunea verbului, se utilizează pronumele reflexiv la acuzativ (c) sau la dativ (d).

- c) **sich freuen:** *Ich freue **mich**, daß ich Sie treffe.*
 d) **sich vorstellen:** *Ich stelle **mir** vor, daß ich Sie treffe.*

În propozițiile enunțiative cu topică normală, pronumele reflexiv se pune imediat după verbul la un mod personal. Această ordine este valabilă pentru prezent (a), perfect (b) și imperfect (c).

- a) *Der Hausmeister kümmert **sich** um alles.*
 b) *Der Hausmeister hat **sich** um alles gekümmert.*
 c) *Der Hausmeister kümmerte **sich** um alles.*

La imperativ (d) și în propozițiile interogative (e, f), pronumele reflexiv se pune după determinantul în nominativ (subiect), dar numai dacă determinantul în nominativ e un pronume. Dacă determinantul în nominativ este un substantiv, pronumele reflexiv se pune ca în propozițiile enunțiative normale, după verb (g).

- d) *Kümmern Sie **sich** um alles!*
 e) *Kümmern Sie **sich** um alles?*
*Haben Sie **sich** um alles gekümmert?*
 f) *Warum kümmern Sie **sich** um alles?*
*Warum haben Sie **sich** um alles gekümmert?*
 g) *Kümmert **sich** der Hausmeister um alles?*

3. Conjunctivul II

Conjunctivul II exprimă o dorință sau o acțiune ipotetică, care nu este (încă) reală. Conjunctivul II are două timpuri:

- prezentul, care se formează din formele de imperfect (indicativ) și
- imperfectul, care se formează cu conjunctivul II al verbelor auxiliare și participiul II al verbului de conjugat.

a) Conjunctivul II al verbelor *haben* și *sein*

Prezent				
	haben		sein	
	singular	plural	singular	plural
Pers. I	ich hätte	wir hätten	ich wäre	wir wären
Pers. II (familiar)	du hättest	ihr hättet	du wärest	ihr wäret
(politicos)	Sie hätten	Sie hätten	Sie wären	Sie wären
Pers. III	er/sie hätte	sie hätten	er/sie wäre	sie wären

Prezent: *Das **wäre** schön.* *Das **bätte** ich gern.*
Imperfect: *Ich **wäre** gern **gekommen**.* *Wer **bätte** die **bekommen**?*

b) Conjunctivul verbelor modale

Cu ajutorul conjunctivului II al verbului modal **können** poate fi exprimată o presupunere.

Wir könnten das Schiff gut gebrauchen. Das könnte unser Ende sein.

Cu ajutorul conjunctivului II al verbului modal **sollen** poate fi exprimat un sfat.

Diese Chance sollten wir nutzen. Wir sollten nachdenken, was wir tun können.

Conjunctivul II al verbelor modale se formează adăugînd la rădăcina verbului semnul imperfectului (-t-) și terminațiile corespunzătoare.

können rădăcina verbului: könn-	semnul imperfectului: -t-	ich könnte terminația: -e
---	---------------------------	-------------------------------------

	können: conjunctiv II		sollen: conjunctiv II	
	singular	plural	singular	plural
Pers. I	ich könnte	wir könnten	ich sollte	wir sollten
Pers. II	du könntest	ihr könntet	du solltest	ihr solltet
	Sie könnten	Sie könnten	Sie sollten	Sie sollten
Pers. III	er/sie könnte	sie könnten	er/sie sollte	sie sollten

c) Conjunctivul perifrastic (cu *würd-*) al verbelor cu sens de sine stătător

Toate verbele cu sens de sine stătător – cum ar fi *machen*, *rudern*, *funktionieren* – au o formă proprie de conjunctiv II (care nu este tratată aici). În germană există posibilitatea ca această formă să fie înlocuită printr-o formă perifrastică, care se formează cu conjunctivul II al verbului **werden** (*würd-* plus terminațiile).

Indicativ: *Das machen wir gern.*
 Conjunctiv: *Das **würden** wir gern **machen**.*

werden	conjunctiv II	
	singular	plural
Pers. I Pers. II (familiar) (politicos) Pers. III	ich würde du würdest Sie würden er/sie würde	wir würden ihr würdet Sie würden sie würden

*Ich **würde** gern noch mal **rudern**.*
*Obne unsere Eltern **würde** das nicht **funktionieren**.*

C Adjectivul

1. Gradul comparativ al adjectivelor

Adjectivele au grade de comparație. Gradul comparativ se formează adăugînd la forma de bază (gradul pozitiv) terminația **-er**. La adjectivele care se termină cu **-e**, se adaugă doar **-r** (a). În cazul adjectivelor care conțin un **-a**, **-o** sau **-u**, comparativul conține uneori un *Umlaut*. Aceasta înseamnă că **-a** devine **-ä**, **-o** devine **-ö** iar **-u** devine **-ü** (b). Unele adjective au forme de comparativ neregulate (c).

	forma de bază	comparativ
a)	wenig	weniger
b)	lang	länger
c)	gut	besser

*Zur Zeit kommen **weniger** Menschen. Können die nicht **leiser** singen?*
*Die Treffen wurden **politischer**. Man konnte die Universität nicht **höher** bauen.*

2. Comparațiile cu *wie* și *als*

Pentru a compara însușirile (exprimate printr-un adjectiv) a două lucruri sau persoane, după adjectiv se pune **wie** sau **als**:

- so* + adjectiv la forma de bază (gradul pozitiv) + **wie**
*Der Brocken ist **so** romantisch **wie** die Deutschen.*
- comparativ + **als**
*Mit der Bahn ist es **bequemer als** zu Fuß.*

D Pronumele

1. *da* + prepoziție = adverb pronominal

Determinantul prepozițional (care determină verbe urmate de o anumită prepoziție, de exemplu **schreiben über**) poate fi înlocuit prin adverbul **da**, care se contopește cu prepoziția, formînd un cuvînt compus, de exemplu **damit**. **Da** înlocuiește în acest caz substantivul din determinantul prepozițional. Dacă prepoziția începe cu o vocală, după **da** se adaugă un **-r** (**darüber**).

bören von: Er hat **von der Heilung durch die Natur** gehört.
Er hat **davon** gehört.

machen mit: Was machen Sie **mit den Brennesseln**?
Was machen Sie **damit**?

sagen zu: **Zu der Idee** sage ich nichts.
Dazu sage ich nichts.

schreiben über: Er schreibt einen Artikel **über alternative Medizin ...**
Er schreibt einen Artikel **darüber**.

Pot fi înlocuite astfel nume de obiecte, stări, sentimente ... Dar numele de persoane sînt înlocuite prin pronume personale.

*Ich habe nichts von **Frau Berger** gehört.*
*Ich habe nichts von **ihr** gehört.*

2. Pronumele reflexiv

Pronumele reflexiv își schimbă forma după persoană, număr și caz. Formele pronumelui reflexiv sînt identice cu cele ale pronumelui personal, cu o excepție: La persoana a treia singular și plural și la adresarea politicoasă, cu **Sie**, pronumele reflexiv este întotdeauna **sich**:

*Seit der Wende hat **sich** alles geändert.*
*Stellen Sie **sich** meine Situation vor!*

În funcție de recțiunea verbelor, pronumele reflexiv stă în dativ sau în acuzativ. Învățați pe de rost verbele cu pronume reflexiv în dativ, deoarece sînt numai cîteva. De exemplu:

sich etwas vorstellen: *Das kann ich **mir** gut vorstellen.*

Pronumele reflexiv						
singular	ac.		dat.	plural	ac.	dat.
Pers. I	ich freue	mich	ich stelle	mir vor	wir freuen	uns vor
Pers. II	du freust	dich	du stellst	dir vor	ihr freut	euch vor
	Sie freuen	sich	Sie stellen	sich vor	Sie freuen	sich vor
Pers. III	er/sie freut	sich	er/sie stellt	sich vor	sie freuen	sich vor

Unele verbe trebuie folosite la diateza reflexivă. Altele pot fi folosite la diateza reflexivă, ceea ce schimbă, firește, sensul enunțului.

	cu pronume reflexiv	fără pronume reflexiv
treffen	Wann treffen wir uns ?	Wann trifft Andreas Dr. Thürmann?
vorstellen	Ich stelle mir vor, daß ...	Ich stelle Ihnen meine Eltern vor.
erinnern	Erinnern Sie sich , daß ...	Nichts sollte an Herrn von Ribbeck erinnern.